

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/79/2021
Identifikačné číslo spisu: 2517200333
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2517200333.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti žalovanému K. Q., bývajúcemu v D.K., H. XXXX/X, o zaplatenie 20.972,80 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 18Csp/11/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. septembra 2020 sp. zn. 10Co/99/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. novembra 2018 č.k. 18Csp/11/2017-167 konanie v časti o zaplatenie sumy 1.300,- Eur zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v zmysle § 145 ods.2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo zvyšku žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobkyňa nepreukázala platné postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy z banky na nebankovú spoločnosť z dôvodu predčasného uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok pred uplynutím zákonom stanovenej lehoty 90 dní na plnenie žalovaným v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“). Zmluva o postúpení pohľadávky tak bola absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), na ktorú neplatnosť súd musel prihliadať ex offo aj bez námietky žalovaného.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. septembra 2020 sp. zn. 10Co/99/2019 na základe odvolania žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 396 ods.1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej

vecnej legitímácie žalobkyne v spore z dôvodu absolútnej neplatnosti postúpenia bankovej pohľadávky na nebankový subjekt pre porušenie podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 prvá veta ZoB. V prejednávanej veci bolo preukázané, že k postúpeniu predmetnej pohľadávky došlo na základe zmluvy z 23. októbra 2015 (č.1237/2015/CE) uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., a žalobkyňou, čomu predchádzalo zosplatnenie úveru ku dňu 29. septembra 2015 a doručenie oznámenia banky žalovanému o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dňa 15. októbra 2015. Podmienka následného nepretržitého omeškania žalovaného dlhšia ako 90 dní po doručení písomnej výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB teda nebola splnená. Na uvedenom nič nemení ani výzva Slovenskej sporiteľne, a.s., z 9. septembra 2015 adresovaná žalovanému, ktorá sa navyše netýkala ani celej žalovanej sumy. Konvalidácia postúpenia pohľadávky v rozpore so zákonom (§ 92 ods. 8 ZoB) totiž nie je možná ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky a ani od zákona odchylnou úpravou vzájomných práv a povinností zmluvných strán.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vychýkala súdom v základnom konaní porušenie ustanovenia § 295 CSP v spojení s § 151 ods. 1 CSP, pretože rozporovali jej skutkové tvrdenia (nepretržité omeškanie žalovaného po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní), hoci ich žalovaný nepoprel a mali byť považované za nesporné. Zároveň si nevyžiadali a nevykonali dôkazy na preukázanie pravdivosti tvrdení žalobkyne, ktoré sami spochybňovali a na základe tohto nesprávneho procesného postupu napokon zamietli jej žalobu pre neunesenie dôkazného bremena. Týmto spôsobom ohrozili dobrovoľné plnenie dlhu žalovaným spotrebiteľom a ochrana spotrebiteľa je v tomto prípade zo strany súdov iba zdanlivá. Poukázala pritom na právne závery obsiahnuté v rozhodnutiach viacerých krajských súdov. Zároveň uplatnila aj dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP pre nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom. Namietala správnosť výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB súdmi, podľa ktorého začína lehota 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Ak by zákonodarca mienil týmto ustanovením poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy, bolo by to v cit. ustanovení výslovne uvedené. V súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka nastáva totiž omeškanie dlžníka okamihom, kedy neplní svoj záväzok riadne a včas. Žalovaný prestal uhrádzať svoj peňažný záväzok voči postupcovi riadne a včas najneskôr od 25. apríla 2014, pričom postupca ho na splnenie záväzku opakovane vyzýval výzvami zo dňa 9. septembra 2015 a 30. septembra 2015. V konaní tak bolo listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný bol už v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní s jej plnením nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. K porušeniu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB tak v prejednávanej veci nedošlo. Dovolací súd pristupuje podľa názoru dovolateľky k výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB rôzne. V uznesení sp.zn. 10Bdo/92/2018 Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke nastáva až doručením výzvy banky; zatiaľ čo v rozsudku sp.zn. 7Cdo/26/2017 najvyšší súd vyjadril opačný názor, že omeškanie dlžníka je nezávislé na výzve banky, t.j. omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol. Zároveň poukázala aj na nejednotnosť rozhodovacej praxe viacerých okresných a krajských súdov v tejto otázke, kedy súdy v skutkovo a právne obdobných prípadoch rozhodujú rôzne, čím dochádza k narúšaniu právnej istoty. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Pod v ustanovení § 420 písm. f/ CSP koncipovaným porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká zákonnému procesnoprávnemu rozmeru, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami [viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

10. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľka namietala nedostatočnú aplikáciu § 295 CSP súdmi pri dokazovaní omeškania žalovaného voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, a porušenie ustanovenia § 151 ods. 1 CSP vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam žalobkyne nepopretým žalovaným.

11. V prvom rade je potrebné konštatovať, že z obsahu spisu vyplýva to, že dovolateľka uvedené procesné nedostatky vo vzťahu ku konaniu na súde prvej inštancie nenamietala v rámci odvolacieho konania vyvolaného jej odvolaním a ani z tohto dôvodu nenavrholo odvolaciemu súdu žiadne dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení, i keď z hľadiska výsledku konania na súde prvej inštancie vedela, ako súd vec skutkovo a právne posúdil, resp. či sa dopustil v dovolaní ňou prezentovaných procesných pochybení. V tomto smere sú možnosti odvolacieho súdu z hľadiska posudzovania vecí po právnej stránke, tak i po skutkovej stránke širšie (viď § 365 ods. 1 CSP), ako tomu je v prípade odvolacieho konania a úlohy odvolacieho súdu v systéme všeobecného súdnictva. Treba zdôrazniť, že v kontradiktórnom sporovom konaní platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom žalobkyňa uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnila v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie prípadne jeho procesný postup v konaní namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť. Dovolanie tak nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (obdobne R 73/2019, a ďalšie 7Cdo 161/2019, 4Cdo 122/2020, 4 Cdo 40/2019, 8 Cdo 140/2018, 8 Cdo 157/2018).

12. Zároveň dovolací súd konštatuje, že hoci žalobkyňa tvrdí, že došlo k porušeniu procesných

ustanovení a práva na spravodlivý proces, v skutočnosti z hľadiska obsahového smerujú jej námietky k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdmi, resp. uvádza ich na podporu správnosti ňou prezentovaného právneho názoru (viď bod 23 a nasl. tohto uznesenia) a tiež nimi namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu veci. Tento záver je zrejmý už z toho, ako dovolateľka tieto vady v dovolaní formulovala, keď uvádza, že ak mali súdy pochybnosti o skutočnosti, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní, potom mohli vykonať aj bez návrhu žalovaného ďalšie dôkazy (t.j. ak by súdy dospeli k ňou prezentovanému právnemu záveru, bola by táto jej ďalšia argumentácia relevantná z pohľadu výsledku konania v jej prospech). Ďalej v dovolaní označuje rozhodnutia ako „zdanlivo ochraňujúce spotrebiteľa“ s následkom vyvolania právnej neistoty účastníkov sporu ohľadom prijatia dobrovoľného plnenia zo strany spotrebiteľa - žalovaného, čo bolo podľa jej názoru vyústením nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. K tomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci súdom vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017), tento záver podporujú viaceré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018). Rovnako v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ani nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017).

13. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne odôvodnené ustanovením § 420 písm. f/ CSP ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

14. Žalobkyňa ďalej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP a na preukázanie svojho tvrdenia označila rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Obdo 92/2018 a sp. zn. 7Cdo 26/2017.

15. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu).

20. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo

stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (R 71/2018).

21. Vzhľadom k tomu, že dovolateľka na podporu svojich tvrdení odkázala aj na viaceré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v zmysle vyššie uvedeného (viď bod 20) do rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ je riešenie rozhodujúcej právnej otázky rozdielne rozhodované týmito súdmi, nemôže ísť o rozdielne rozhodovanie relevantné v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Preto odkaz žalobkyne na rozhodnutia krajských súdov nemá právnu relevanciu pre uplatnenie dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

22. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v danom prípade zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku, riešenie ktorej podľa jej názoru je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne a zároveň označila rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke mali zaujať rozdielne právne závery.

23. Dovolateľka za otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP označila - určenie momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka, na ktorú je v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB viazané platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu. Odvolací súd podľa jej názoru dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že lehota 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky klientovi, ktorou otázkou sa už iné senáty najvyššieho súdu v rozhodovacej praxi zaoberali.

24. Dovolateľka poukázala na rozdielne riešenie vymedzenej právnej otázky v uznesení najvyššieho súdu z 20. novembra 2019 sp.zn. 1 Obdo 92/2018 a v rozsudku najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017.

24.1. Senát 1Ob dovolacieho súdu uznesením sp.zn. 1 Obdo 92/2018 odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Predmetom konania bolo posúdenie právnych otázok 1/ či ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je kogentným ustanovením, ktorého aplikáciu nie je možné vylúčiť dohodou zmluvných strán a 2/ či je právnym dôsledkom porušenia podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB pri postúpení pohľadávky neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd k nastoleným právnym otázkam nezaujal relevantný výklad, pretože v prípade prvej otázky odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na jej riešení a v prípade druhej išlo o takú právnu otázku, ktorá už bola dovolacím súdom riešená a to rozsudkom najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp.zn. 7Cdo 26/2017 a tiež rozsudkom z 24. apríla 2018 sp.zn. 1Cdo 147/2017 (R 60/2018). V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že platné postúpenie bankovej pohľadávky na iný subjekt musí v zmysle § 92 ods. 8 ZoB splniť podmienku a/ písomnej výzvy klientovi, aby dlh zaplatil, a b/ ak je napriek písomnej výzve klient v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, môže banka postúpiť pohľadávku uplynutím uvedených 90 dní. Postúpenie pohľadávky banky v rozpore s uvedenými zákonnými podmienkami je absolútne neplatným právnym úkonom.

24.2. Senát 7 C dovolacieho súdu v rozsudku z 28. marca 2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017 v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, treba dospieť k

tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky, z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Právny záver, ktorý dovolateľka najvyššiemu súdu v tomto rozhodnutí pripisuje - že omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke je druhou podmienkou ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, nezávislou na výzve banky, t.j. že omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol; však z tohto rozhodnutia nevyplýva.

24.3. Právna otázka výkladu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách bola judikovaná rozsudkom z 24. apríla 2018 sp.zn. 1Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 60/2018 s právnou vetou v znení: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Toto judikované rozhodnutie priamo neriešilo otázku momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, definovalo iba podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky, a to preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Závery tohto rozsudku boli podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu sp.zn. 1 Obdo 92/2018, ktoré naň priamo odkazovalo.

24.4. V oboch rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktoré dovolateľka poukazuje ako na rozdielne, ako aj v ďalších nasledujúcich rozhodnutiach vychádzajúcich z judikátu R 60/2018 (napr. 5 Cdo 36/2020, 4 Cdo 162/2020), dovolací súd zhodne konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. K momentu relevantnému z hľadiska začiatku omeškania dlžníka, tak ako to naznačuje dovolateľka, sa výslovne dovolací súd nevyjadril. Skutočnosť, že si dovolateľka sama vyložila rozhodnutie dovolacieho súdu sp.zn. 7 Cdo 26/2017 spôsobom, ktorý nemá podklad v jeho obsahu a záveroch, nemôže byť relevantné z pohľadu prípustnosti dovolania v zmysle § 241 ods. 1 písm. c/ CSP, ostáva tak len v rovine jej vlastného právneho názoru.

25. Vzhľadom k vyššie uvedenému je zrejmé, že dovolateľkou označené rozhodnutia nie sú v žiadnom prípade vo vzájomnom rozpore, naopak vzájomne na seba nadväzujú a dopĺňajú sa. Dovolací súd preto uzatvára, že v dovolaní nastolená právna otázka nie je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. So zreteľom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP prípustné a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

27. Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania voči žalobkyni ako neúspešnej strane nepriznáva, nakoľko mu žiadne nevznikli (§ 453 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.